

यस पृष्ठमा प्रकाशित साहित्य बाहेकका सामग्रीहरू विभिन्न वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल तथा एजेन्सीहरूबाट सभार लिएएका हुन् ।

facebook twitter Google विज्ञान/प्रविधि

अन्तरिक्षयात्रीको मिगौलामा किन हुन्छ पत्थरी ? मुसाले पत्ता लगाउँदैछ कारण

अन्तरिक्षमा जान पाउने मानिस संसारकै भाग्यमानी हुन् भने लागू हामीलाई । अन्तरिक्षमा गएर त्यहाँको अर्धगोला तथा रोमाञ्चक संसारको अनुभव लिन पाउने सैबा अर्थात् केही मानिसलाई मात्र प्राप्त हुन्छ । तर अन्तरिक्षयात्री बन्न हामीले सोचेजस्तो सकिनेो तथा रमाइलो मान्न सकिनेो अन्तरिक्षयात्रीहरूले यस्ता कतिपय अनुभव पनि अनुभव गर्नुपर्दछ । जुन दर्दनाक हुन्छन् । जस्तै मिगौलाको पत्थरी ।

नासको अनुसार अन्तरिक्षबाट पृथ्वीमा फर्केर आउने अन्तरिक्षयात्रीहरूमा मिगौलाको पत्थरीको समस्या देखिने गरेको छ । अहिलेसम्म नासाका ३० जना अन्तरिक्षयात्रीमा मिगौलाको पत्थरीको समस्या देखिइसकेको छ । अन्तरिक्षयात्रीमा मिगौलाको पत्थरी आँफिर किन हुन्छ ? अन्तरिक्षयात्री र पत्थरीबीचको सम्बन्धको अध्ययन पत्ता लगाउनका लागि वैज्ञानिकहरू खटिरहेका छन् ।

अनुसन्धानमा संलग्न युनिभर्सिटी कोलेज लन्डनका मुख्य विज्ञानसमेत रहेका ब्रिफ प्राध्यापक डाक्टर रिफन बाल्सका अनुसार मिगौलाको पत्थरीको दुइवटा सबैभन्दा दर्दनाक पीडापूर्ण रूप छन् । एकजना अन्तरिक्षयात्रीलाई अन्तरिक्षमा रहेर मिगौलाको दुखाइ वा रगत कोशिक भयो । यो अवस्थामा मुख्यतया पत्थरी अडिक्नेको हुन्छ ।

पत्थरीकै कारण उन्माई अन्तरीक्ष स्टेशनबाट फर्केर आउने वैज्ञानिकहरूका अनुसार अन्तरिक्षमा माइक्रोग्रामिटीमा समय बितानुसार हेइइहरूको घनत्व कम हुन्छ । रगतमा बल्लेसम्मको कमिले अन्तरिक्षयात्रीहरूको मिगौलाको पत्थरी बन्ने सम्भावना हुन्छ। अन्तरिक्षमा पत्थरी हुनेको अर्को कारण शरीरमा पानीको मात्रा अल्प हुनु वा डिहाइड्रेसन पनि हो । अन्तरिक्षयात्रीको मिगौलाको पत्थरीको

कारण पत्ता लगाउन शोधकर्ताहरूले १० बटा मुसाको मिगौलाको विश्लेषण गरिरहेका छन् । ती मुसाहरू वर २०२० को अन्त्यमा पृथ्वीमा फर्किने अर्धगोला इन्टरनेशनल स्पेस स्टेशनमा थिए । साथै पृथ्वीमा प्रयोगशालामा प्यालभिटिक कर्मिक विकिरणको सम्पर्कमा राखिएका थप २० बटा मुसाको पनि मिगौलाको विश्लेषण गरिनेछ ।

यो अध्ययन अहिले प्रारंभिक अवस्थामा रहेको छ । यद्यपि सूत्राती संकेतहरूका अनुसार प्यालभिटिक कर्मिक विकिरणले मिगौलाको डिप्लेणमा शीत पुऱ्याउने देखिएको छ । ती विकिरणमा मामा विकिरणका साथ उच्च ऊर्जायुक्त कण पनि सामेल हुन्छन् । साथै यसले उपचर्चन प्रक्रिया र शरीरमा चिल्लो पदार्थको सञ्चारमा पनि असर गर्दछ । शोधकर्ताहरूले

विकिरणका कारण मिगौलाको आसपासका प्रोटिनमा परिवर्तन पित्तार्थको थप भएको हुन सक्छ । प्यालभिटिक कर्मिक विकिरणको सम्पर्कमा रहेका मुसाहरूमा प्रोटिनको सार कम पाइएको छ । कोशिकाहरूको पारहाइजस भनिने माइटोकन्ड्रिया क्षतिग्रस्त भएको पनि पाइएको छ ।

मिगौलाको विशेष हिस्सा भनिने प्रोक्सिमल ट्युबल कोशिकाहरू पूर्णरूपमा माइटोकन्ड्रियाबाट बन्ने उर्जामा निर्भर हुन्छ । यस्तोमा अब प्रोक्सिमल ट्युबल कोशिकाहरूको संख्या कम हुन्छ त्यसैले मिगौला फल हुने सम्भावना बढी हुन्छ । स्पेस स्टेशनमा बितिएका मुसाहरूमा समेत यस्तै समस्या देखिएको छ ।

-एजेन्सी सहयोगमा

यौन/जीवनशैली

सेल्फी बनिरहेको छ अनुहारका लागि खतरा

सेल्फीको चलन शीघ्र रूढमा बढिरहेको छ । मानिस हरूक वर्ष औसतमा ४५० बटा सेल्फी बिस्तरको छुन तर एक अनुसन्धानका अनुसार यस्तो गर्दा फोटोमा अनुहार बिचन हुन्छ । युनिभर्सिटी अफ टेक्सास साउथवेस्ट मेडिकल सेन्टरका अनुसन्धानकर्ता अनुसार अनुहार सेल्फीको चलनले अनुहारको तालाई तार्दाको अनुहार बिगारिदिन्छ जसले तार्दाको नाम सामान्य तस्बिरको तुलनामा नासो र चौडा देखाउँछ ।

केल्युफोर्निया नासोके प्रत्येकीका जलसाई राइडोनामार्टी पनि भनिन्छ, कर्मेटिक सर्जरीमा अनुहार बढी लोभप्रिय छ । अनुसन्धानका अनुसार सेल्फीको लोभप्रियताका बीच राइडोनामार्टी पढाउनेको संख्या बढेको छ ।

सेल्फीमा अनुहार बिगारिनेको देख्न र जान्नका लागि ध्यान:

शोधमा समुहलाई नेतृत्व गर्ने डा. बर्दिना अन्तरिक्षमा भने, सेल्फीको शीघ्र र राइडोनामार्टीबिच विशेष सम्बन्ध छ । जब सेल्फीमा मानिसको अनुहार बराबर देखिन्छ तब उनीहरू शान्तिसंख्या बढाउन पुग्छन् ।

अनुसन्धानमा समूहमा ३० सहभागीले सेल्फीले अनुहारलाई कसरी प्रभावित गर्छ भनेरबारे जान्ने कोसिस गरे । सहभागीले ३ महिने दुई सेल्फी १२ र १८ इन्चको दुरीमा क्रमेट ब्याचरले खिचियो र एउटा सेल्फी ४

फिटको दुरीमा एउटा डिजिटल क्यामराबाट खिचियो । ती सीते फोटो एक्लैबाट खिचियो ।

सेल्फीले स्वास्थ्यमा बबर पार्ने:

डिजिटल मेमोरिबाट खिचिएको फोटोको तुलनामा १२ इन्चको दुरीबाट खिचिएको सेल्फीमा नाक ६.४ प्रतिशत नासो र १८ इन्चको दुरीबाट खिचिएको सेल्फीमा ४.३ प्रतिशत नासो बढेको छ ।

१२ इन्चको दुरीबाट खिचिएको सेल्फीमा पिउनेको सम्बन्ध पनि औसत १२ प्रतिशत कम पाइयो । यस्ता लाभ र पिउनेको सम्बन्धको अनुपातमा १७ प्रतिशतको बृद्धि भयो । अनुसन्धानले सेल्फीमा अनुहार बढाव देखाउने मानसिक स्वास्थ्यमा पनि नकारात्मक प्रभाव पर्ने बताएक छन् ।

-समाचार: रातोपाटी

सुनगाभा : मूल्यवान् र दिगो फूल

बसन्त ऋतु फूल फुल्ने मौसम पनि हो । यसयाममा सालीगुरिस लगायतका फूलले इकमकक इडिकिएका वनस्पतले जेकोशीलाई आकर्षित गर्छ । विशेषगरी बसन्त ऋतुमा फुल्ने सुनगाभा फूलको सौन्दर्य पनि कम छैन । सुनगाभालाई सुनगाभा र अर्किड नामले पनि चिनिन्छ । चार हजार बिसम्मको उचाइमा फुल्ने सन्ने सुनगाभा सातदेखि १० दिनसम्म निरन्तर फुल्छ । सुनगाभा फूल सौन्दर्य सामग्री तथा औषधि बनाउन पनि प्रयोग हुने वैदिक विधिबाट अर्घ्यता कमल मर्दिन बताउँछन् । विभिन्न रंगमा फुल्ने यो फूल निम्नो रंगमा भने कम फुल्ने उनी बताउँछन् ।

बिचकाको उत्पादन कसरी गरिन्छ ?

सुनगाभाको बिरुवा वैदिक प्रविधिद्वारा प्रयोगशालामा उत्पादन गरिन्छ । बीउलाई केमिकलसँगै सम्मिश्रण गरी पट्टामा राखेर सन्तुलित तापक्रम कायम गर्नुपर्छ ।

महँगो हुन्छ सुनगाभाको बन्नु

सुनगाभाको बन्नु (गानो) मूल्यवान् हुँदैन । बेलासा जातको सुनगाभा भने महँगो पर्छ । माइनाकाकार र दीक्षपत्तरी पुष्पियामा पाइने येनिना किनोको १०० इन्चसम्म पर्ने महिने बताउँछन् । यो केक र आइसिक्रम बनाउन प्रयोग हुन्छ । नेपालमा पाइने डेन्ट्रोडियम, सिन्डी बसायतका ८० भन्दा माथिका सुनगाभाको

बन्नु औषधि बनाउन उपयोगी हुने भएकाले विदेश निर्यात हुन्छ । सामो सम्पत्तम बाँचिरहने र निरन्तर फुलिरहने भएकाले सौन्दर्यका सामग्री उत्पादनमा यसको बढी प्रयोग गरिन्छ ।

पापी र बसन्त

सुनगाभा एउटै हाँगामा दुई महिनासम्म पनि फुलिरहन्छ । एउटा फूल दुई-तीनसम्म फुल्छ र फेरि कोपिला लाग्छ । फुले भई जाने भएकाले यो सामो समयसम्म रहन्छ । सुनगाभा खर र बुनामा बढी हुन्छ । घरमै फलानुन गमनामा थोरै माटो, काठको टुक्रा र कोइला राख्नुपर्छ । यसको जरामा पापी जम्मा गर्ने सेल भएकाले केही दिनसम्म पापी नलाग्दा पनि यो भईन ।

हवाबाट चिसो पनि सोसेर भएकाले मलजल हालिरहनु पर्छ । धेरै पापी पनि नचढिने भएकाले विशेष यत्ने गमना चाहिन्छ भने छैन ।

कति पर्छ मूल्य ?

सुनगाभाको मूल्य प्रकृति हेरेर हुन्छ । दुर्लभ जातको सुनगाभाको मूल्य बढी पर्ने मानेन बताउँछन् । उनका अनुसार २० वर्षअघि स्थानीय जातको सुनगाभाको बिरुवा चार हजार रूपैयामा बिक्री भएको थियो । अहिले तीन हजारदेखि १५ हजार रूपैयासम्ममा यसको बिरुवा बिक्री हुने गरेको छ । यसको दाना भने किनोको १० देखि २० हजारसम्म पर्छ ।

-समाचार: अनलाईनबन्धु

साहित्य

अन्धविश्वासहरूको बीचमा...

पुण्य कार्की

उजिनको कुरा हो । कुनै गाउँमा एउटा मानिस आफ्ना विरगत पिताजीको थप गर्न तयारीमा लागेको थियो । उसले घरमा भाई माया गरेर एउटा बिरालो पालेको थियो । घरमा प्रारंभिक आगमन भएपछि थपका सामग्रीहरू ठिक पार्न लाग्यो ।

उसको घरको बिरालोलाई चाँचुकचके थियो । थप गर्न ठिक पारेका सामग्रीहरूमा थप लाग्दैन थियो । एकतिरबाट थपयो, अर्कोतिर गएर बिचबिचहरूमा थपुनो गइरन थियो । बिरालोले साँझ दुःख दिएपछि थप सुरुनले त्यसलाई कुनै ठाउँमा बोल्ने विचार गर्यो । भन्ने छोरालाई बिरालो समात लगाएर टोरीले जतोकै हातोमा त्यसलाई टुटनी भण्डियो । बिरालो थपिर ऊ हुसकले थप गर्नको इत्सालाई पाँच बर्को सानो छोराले गहिरो नरी हेरिरहेको थियो ।

सम्बन्धको गतिवृत्ति त्यो सानो छोरो जवान बन्यो । उसको बाबु बुढो भए । एकदिन जवानगतिने ऊ पनि माँ । अब बर्न-बर्न दिनमा उसले बाबुको थप गर्न पायो । उसको घरमा बिरालो भिल्ल । तर पनि ऊ थपको दिन गाउँभरि खोबेर भए, पनि बिरालो लगाउनेको । अनि त्यसलाई जतोकै हातोमा बोधिर थप गर्न पायो । उसले बिरालो बोधिर थप गर्नको पछ्याई एउटै कारण थियो, आफू सानो छैँटा बुढाले बाबुको थप गर्न त्यसरी नै बिरालो बोधिर गरेको देखेको थियो । बुढाले जुन रीतले जसरी थप गरेका थिए त्यसलाई हुन्छ अनुहार गर्नु आफ्नो कर्तव्य ठान्यो ।

कविता

सामन्ती

डा.गणेशकुमार पौडेल

बटिरो आउँदा बटिरो बाल साइन्छ यहाँ । बाटोमा मन नपरेको शिलत या अखुत जाति भेटदा कुसइत भयो भनी यात्रा रूढ गर्ने यात्रुहरूको बीचमा छु म । भूकम्पको फडकाले पृथ्वी कम्पन हुँदा मछुको जीउ चिलाइछ भने भूतेशाहरूको सायमा छु म । रजस्वला भएको गारीने मीठै पिउँदा मैती थाक्छ भने पशुविद्वहको गाउँमा छु म । त्यति मात्र होइन, ती गारीने सुनला, मेवा, भाँप, कटहर, केरा खाँदा होइन छुँदा पनि थोट खुनिन्छ भने वनस्पतिविद्वहको बीचमा छु ।

सपनामा सेतो घोडा चढे ठाउँ मरिने सपनाशास्त्रीहरू छुन यहाँ । बिरालोले बाटो काट्दा दुर्घटनामा परिन्छ भनेर सिरिने मान्छेहरू छुन यहाँ । कतै जान बाटो लाग्दा रिचो गाँरो र रिचो ठोको देखिँदा साइत बिचियो भनेर गाँरो फुटाइदिनेको गाउँमा छु म । पढीर गाई, कतिपय छोरौ, पुते बाबु, भागे मैती, वैते घोडा ती पाँचै बिच पहारिने फर्केर कराउँदा पहिरो लाग्छ भनेर विश्वास गर्नेहरूको बीचमा छु म । क्षयरीपले समातेर रात छुवाइ डायनले मननरेर यस्तो भएको भन्दै कालोको कट्टे धामी बाहूहरूको बीचमा छु म यहाँ ।

दमले भेटेर फोसो सानती बना पिशाचको दोष भनेर पिशाच मन्दाउनेहरू छुन यहाँ । नासो बडेरी नासा मेघरना रिचाकोमा भाले भाकन पन्छुन यहाँ । खोलाते खेत लग्दा परेबा पूजा गरी खोलाते पूस रिचिन्छुन यहाँ । देवी, देवतालीलाई पनि घुस, मेघ, अनि, सिमेभूसे सूनै-सूनै बिचलाई घुस टुकारने समाजमा छु म । यो अन्धकार गाउँमा घुस खाने घुसाला देउता र घुस बुवाउने मनुष्यहरूको बीचमा छु म ।

बेलासेलामा यहाँ मनुष्यमा देवजको भाउ बुद्धि हुन्छ । मान्छे उरने दूरमन साँप नागराजको शयमा फुलिन्छ, छुटी सुतो पायोबा देउताको आसनमा बिचबिचमा हुन्छ । बाँधेर बजरबन्दी इन्जान हुन्छ । गर्द बाजे कुबेर र जीवको घुणुहार चल्छ । गोश बहाव बन्द, सुँघर बराह जीवामा पुनिन्छ, गाई माता बन्दुनु तर आसुलाई जन्म दिने साइतमा भाता बाँझ सन्तानबाट अपमान, घुसा र ताइलाको विचार बन्दुनु । आफ्नी आमालाई भन्दा अरु बिचलाई नै आमा ठानेर पूजा गर्ने सन्तानहरूको बीचमा छु म ।

म बसेको ठाउँमा यहाँ मत्सापणोले बाटो काट्नुको पनि अर्थ छ । बिरालोले चर्को खरमा ह्याउ गर्नुको पनि अर्थ छ । हानिसिको ह्याउ गर्नुको पनि अर्थ छ । कुकुर रोदनको आफ्नै पुराण छ यहाँ । 'क' नबान्ने कति हो कति घुनघुन व्यासहरू छन् । म तिने व्यासहरूको बीचमा छु । जुनसुकै समाजमा पनि धेरै पालिनेहरू चलिआएका अनेकी रीतिरिवाज, परम्परा, विश्वास, रदानहन, चालचलन, संस्कार र संस्कृतिहरू हुन्छन् । ती राम्रा पनि हुन्छन् तराफा पनि हुन्छन् । समाजलाई हित गर्ने, मानव जातिलाई समुन्नीरले नैजाने खालका पनि छन् । व्यक्त र समाजलाई अहित गर्ने, तिनलाई अधोगामी दिशातिर नैजाने खालका पनि छन् ।

समाजमा रहेका असल, वैज्ञानिक र जनहितकारी विश्वासहरूलाई, चालचलन र रीतिरिवाजहरूलाई एकतिर जोगा गर्ने अगाडि बढ्नु भने अर्कोतिर समाजको अन्तगर्भमा रहेका अश्विजनिक, अवस्थादी अधोगामी खालका संस्कृति र विश्वासहरूलाई अर्बिदेखि उखेद्वन गर्नुपर्नेको छ । पुर्खाको पालिबोक्ने चनेको चलन, परम्परा, विश्वास भनेर त्यसको असल पञ्च र खराब पक्षलाई विचार नगरी तिनलाई वैज्ञानिक कसौमा कार्य-कारण सम्बन्धको विश्लेषणको तयरी अन्धोपाराले परम्परा या सँहबाइको कुरा पछि दगुन घोर अन्धविश्वासी हुनु हो ।

कुनै पनि कुरालाई विवेकका, ज्ञानका, तर्कका, विचारका आँखा बोलेर मात्र विश्वास गर्नुपर्छ । अनि मात्र हामी सुसंस्कार, सुसंस्कृति र सुसभ्यताको बाटोमा हिँड्न सक्छौ । म यतिबेर तिने अन्धविश्वासीहरूको भिडमा बसेर विरोध बोकिरहेको छु । विरोध लेखिरहेको छु । तर मेरा प्रयत्नहरू यो विशाल साहारा मरुभूमिमा एक छिटो जल बन्न सकेको छैनन् । मेरा शब्द र अक्षरहरू विशाल समुद्रमा एक छुसकी रङ पोलेजस्तो हराइरहेछन्, विलाइरहेछन् ।

म जीवित रहेको परिवेश नैडाको छुला बेरेर गजुभिएर बसेको छु । मेरा छुवाइ र घोचाइहरू कुठुरीकासा सेता दागमा सिर्फ तिम्को छुवाइजस्ता भएका छन् । मेरा शब्द र अभिव्यक्तिहरू हातीको मुखमा बिचा भैरहेको बेला तपार्हैहस्तैय मलाई अंधारबाट उज्यालोतर्फ तान्नको साँगि एक याचना गर्दछु ।

-समाचार: सेतोपट्टी

कहिलेकाहीँ साहित्यकारको मास्मा पुग्छ कहिलेकाहीँ संगीतकारको छेउमा पनि जान्छ त्यो सामन्ती बेकारी भएर युगित भई सभा, सम्मेलनको मन्चमा समेत उभिन्छ

सामन्तीको अत्याचार छ गाउँ अनि समाज नाचर छ शोषक मुष्ठ समाजमा हुँकेको त्यो सामन्तीलाई धिक्कार छ एकैले आफू पनि त्यो बनेको छ सबैलाई धिक्कारेको छ

त्यो सामन्ती अरुको बुझा भाँचु भन्दै गाउँ समाजमा रमाइँ गाबेको छ समाज साप्वनै पीडित छ सामन्ती भने बेखबर छ अवसरको रचना उसले विचलितलाई प्रयोग गर्दछ कल्लो चम्सा लागेर हिँडेको छ अन्धोकाँ बाटोमा ठोकिएको छ सुकन गुञ्जे भएर मै हो भन्दै त्यो सामन्ती बाटोमा सडेको छ

कहिलेकाहीँ अपराध पनि आफै खोतल्दै हिँड्छ सामन्ती बहुलसाम्ना बाटोमा पाउनेछ उफि उफि सडकमा मच्चाउँछ कोलहाल अपराधले हेर त्यललाई पोन्दो रोखे

सामन्तीलाई सकार बन्द छ उसको लागि बाटोमा पाउने छ ऊ सबैबाट विरको हुँदा उसैको कारणले दुर्गन्ध छ दल बढिपनि सामन्ती भेटियो उसको पछि हुँदिएर बाटोमा पाउनेछ त्योसंग अब केने बाँकी छ समाजमा उसको सबै आकांक्षा माटोमा पुरियो सामन्तीले नाक देखायो हिरण्यकम्पु बाई फुलि गयो हार स्वीकार गरेर भन्यो मेरो शरीर नरुका पन्थो पुला बनेको त्यो सामन्ती आउने छ चोक गल्लीमा भुनभुनमा पाउनेछ त्यो समाजको पापी पाखण्डी भएपनि टोल महल्लामा घुम्दै रमाउने छ हिजो आज त्यो सामन्ती बरिन्एको छ ऊ हेर गाउँ छोडेर शहर गएको छ उसको अधिपति जनघाती भएकोले उसको मानिक गाउँमा रोइरहेको छ सामन्ती सिकारी भएको छ ऊ ठूलो व्यापारी भएको छ भुडी पड्केर हिँडन नसक्दा त्यो बलाकारी साचारी भएको छ

बाबुले थपको दिन किन बिरालो बोधे होला ? यस विषयमा उसले थोरै तर्क, विवेक र प्रश्न उठाउने हिम्मत पनि गरेन । बाबुले किन बिरालो बोधुन गरेको थियो ? अहिले मलाई बिरालो बोधन आवश्यक छ छैन ? सन्नेह उठाउने चेता पनि गरें । बाबुकोले गरिन्दाएकै चालचलन रीतिरिवाज भनेर उसले अर्था पिन्धेर अनुमानमा गर्यो । हाम्रो समाजमा रहेका अनिगती अन्धविश्वास र सँहबाइ प्रचालाई चिन्न, बुझ्न र सँधिन बन्न पुग्ने सानो घटना हो यो ।

बाबुकोले मानिएका, गरिन्दाएका चालचलन, रीतिरिवाज र परम्परा भनेर राम्रो नगरे, शैक्षणिक अज्ञानिक, जन्मडी जनविरोधी आदि कुराको ध्वनिबिचार नगरी अर्था पिन्धेर अनुशासन गर्नुलाई अन्धविश्वास भनिन्छ । अन्धविश्वासले विवेकका आँखा बन्दैन । उसले कुनै पनि कुरालाई अधोपाराले अनुहार गर्दछ । मेरो परिवेशमा समाजलाई अगाति र प्रगतितिर अगाडि बढ्न नदिने अनेकी अन्धविश्वासहरू छन् । अनेकी सँहबाइ प्रचाला छन् ।

मानिसको चेतनालाई माथि उठाने अनेकी कुसंस्कृति र रीतिरिवाजहरू छन् । मेरो समाजमा तिल आर्मदुडने चन्द्रमा टेकेर फरेको बरौ नापीसन्दा पनि अहोरात्र जुन ठोपी रहने, जुनलाई पानी अचहारेने आमाहरू छन् । यहाँ बच्चाले कुनै ठुङ्गोना पाहुना आउने भए भनेर नानीलाई हकाने बाबुकोमा छन् । त्यति मात्र होइन, आगो भरेरउठाउ, मुछमा मोसो दलिन, कुबुरा साजती मारो पनि घरमा नयाँ पाहुना आउने भए भनेर फलबलाटे विश्वास गर्ने जमात छन् । फोटो बिचमा आयु घट्छ भनेर फोटो बिचन तसिने बुढा बाजेबन्धैहरू छन् यहाँ ।

राति एसा हेर्ना भने छिट्टै बुढो भइन्छ भन्ने बुधै अर्थसे बा-आमाहरू छुन यहाँ । मरणीदेवीलाई बोसोको खतबाट लागेर दिसा कोप्याउने विशाल सन्धहरू छन् यहाँ । कुबुराको पोथीले कणाल किकिरी काँ यहाँ भने यसले अलखुती लाग्यो, अब यस घरको मान्छे मर्ने भयो भनेर त्यसलाई काटेर घुरी कटाउने पुरषहरू छन् यहाँ । घाँटीमा बाइली चन्दा कसले सध्दयो भनेर प्रेयसीको खोली गर्ने प्रेमीहरूको बीचमा छु म । कतैको घाँटी बखससाउँदा अर्कोले कुरा काट्यो भनेर शंका पनिहरू छन् यहाँ । अर्धामा

कविता

डा.गणेशकुमार पौडेल

एउटै बाटोमा छोरो कुकर टोपाउँदै हिँड्छ हामी नही सार्ने हिँड्छौ कहिलेकाहीँ त छोरेले हात समाएर हिँड्छुदियेसु अतिक परसम्म जस्तो लाग्छ हामी बुढाबुढी भएकेको बा आमाको हात समाउन बाँधो फुर्ने छ र उसलाई तर त्यही छोरो हो कुनै समय उसलाई हामीले यही बाटोमा हिँड्न सिकाएका थियौ । समयसँगै उसले नाच्यो

अनिकति विश्वा, अनिकति व्यापार तर उसको मिलाफले कहिल्यै बुझेन माटो भईन, मर्ने त बिश्वास हो । के पढेर आयो छी उसले विद्यालयमा ? मैले त उसलाई अनि नसक्नु, अभिनको सुनघ पढ्नु भनेको थिएँ । उसले बुझेको दुनियाँलाई हाम्रो बुढो मिलाफले फेरि समाउन सकेको छैन हामी बुढाबुढीलाई आधुनिकता बुन्ने मीलत्कमा सानो झ्याल चाहेएको छ ।

कविता

छोराछोरी र बा-आमा

क्याटीमा नै फाले पनि सुनको महत्व र अतिल कहिले पनि भेटिँदैन बैडफुट नै गाए पनि बा आमाको मन छोराछोरीको लागि फोरेरैन हेर, आयोले बाए पनि श्रीषण्डको बाला घुसामा पनि उख्छ । हामी त बा आमा हौ मन्दिर पुरानो हुन सक्छ तर भगवान कहिल्यै पुरानो हुँदैनन् बाबु, आज कुम्भो फल्यमा तिम्ने आधुनिकताको चप्पन खोलेर ।

कविता

छोराछोरी र बा-आमा

क्याटीमा नै फाले पनि सुनको महत्व र अतिल कहिले पनि भेटिँदैन बैडफुट नै गाए पनि बा आमाको मन छोराछोरीको लागि फोरेरैन हेर, आयोले बाए पनि श्रीषण्डको बाला घुसामा पनि उख्छ । हामी त बा आमा हौ मन्दिर पुरानो हुन सक्छ तर भगवान कहिल्यै पुरानो हुँदैनन् बाबु, आज कुम्भो फल्यमा तिम्ने आधुनिकताको चप्पन खोलेर ।

